

У Х В А Л А
ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Постанови Кабінету Міністрів України „Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам“ від 5 листопада 2014 року № 637 у редакції до внесення змін Постановою Кабінету Міністрів України „Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України“ від 13 вересня 2017 року № 689, окремих положень Порядку призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам та окремих положень Порядку здійснення контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання/перебування, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України „Деякі питання здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам“ від 8 червня 2016 року № 365 у редакції до внесення змін Постановою Кабінету Міністрів України „Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України“ від 13 вересня 2017 року № 689

м. К и ї в
24 травня 2018 року
№ 22-у/2018

Справа № 1-69/2018(3888/17)

Велика палата Конституційного Суду України у складі:

Шевчука Станіслава Володимировича – головуючого,
Головатого Сергія Петровича,
Городовенка Віктора Валентиновича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Колісника Віктора Павловича – доповідача,
Кривенка Віктора Васильовича,
Лемака Василя Васильовича,

Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Мойсика Володимира Романовича,
Саса Сергія Володимировича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Постанови Кабінету Міністрів України „Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам“ від 5 листопада 2014 року № 637 (Офіційний вісник України, 2014 р., № 95, ст. 2736) у редакції до внесення змін Постановою Кабінету Міністрів України „Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України“ від 13 вересня 2017 року № 689, окремих положень Порядку призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам та окремих положень Порядку здійснення контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання/перебування, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України „Деякі питання здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам“ від 8 червня 2016 року № 365 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 47, ст. 1702) у редакції до внесення змін Постановою Кабінету Міністрів України „Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України“ від 13 вересня 2017 року № 689.

Заслухавши суддю-доповідача Колісника В.П. та дослідивши матеріали справи, Велика палата Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. До Конституційного Суду України звернулися 46 народних депутатів України з клопотанням визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), положення першого речення абзацу шостого, абзаців сьомого, дев'ятого пункту 1 Постанови Кабінету

Міністрів України „Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам“ від 5 листопада 2014 року № 637 (далі – Постанова № 637) у редакції до внесення змін Постановою Кабінету Міністрів України „Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України“ від 13 вересня 2017 року № 689 (далі – Постанова № 689), абзаців першого, другого пункту 7, пунктів 9¹, 13 Порядку призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, пунктів 2–6, абзацу першого пункту 7, підпункту 2 пункту 12 Порядку здійснення контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання/перебування, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України „Деякі питання здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам“ від 8 червня 2016 року № 365 (далі – Постанова № 365) у редакції до внесення змін Постановою № 689.

Зазначені положення Постанови № 637 у редакції до внесення змін Постановою № 689, Порядку призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам та Порядку здійснення контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання/перебування, затверджених Постановою № 365 у редакції до внесення змін Постановою № 689, стосуються встановлення деяких особливостей здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, зокрема: періодичності фізичної ідентифікації таких осіб в установах публічного акціонерного товариства „Державний ощадний банк України“ для отримання ними соціальних виплат; порядку та періодичності проведення перевірки достовірності зазначеної в заяві про призначення (відновлення) соціальної виплати інформації про фактичне місце проживання/перебування внутрішньо переміщеної особи; механізму здійснення контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, а також наслідків встановлення факту їх відсутності за фактичним місцем проживання/перебування.

У конституційному поданні наголошується, що оспорювані положення актів Кабінету Міністрів України не відповідають статтям 9, 19, 24, 33, 46, 48, 64, 92 Конституції України.

На думку суб'єкта права на конституційне подання, регулювання особливостей здійснення виплат внутрішньо переміщеним особам не належить до повноважень Кабінету Міністрів України, а отже, він прийняв акти, окремі положення яких оспорюються, всупереч вимогам статей 19, 92 Конституції України.

На підтвердження своєї позиції автори клопотання посилаються на норми Конституції України і законів України, юридичні позиції Конституційного Суду України, викладені в його рішеннях від 20 березня 2002 року № 5-рп/2002, від 9 липня 2007 року № 6-рп/2007, від 12 квітня 2012 року № 9-рп/2012, а також на Загальну декларацію прав людини 1948 року, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 року.

2. Велика палата Конституційного Суду України, вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Першою колегією суддів Першого сенату Конституційного Суду України Ухвали від 25 квітня 2018 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі, виходить з такого.

Конституційний Суд України відповідно до статті 8 Закону України „Про Конституційний Суд України“ розглядає питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) чинних актів (їх окремих положень) (частина перша); з метою захисту та відновлення прав особи Конституційний Суд України розглядає питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) акта (його окремих положень), який втратив чинність, але продовжує застосовуватись до правовідносин, що виникли під час його чинності (частина друга).

У своєму конституційному поданні народні депутати України звернулися до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність Конституції України положення першого речення абзацу шостого, абзаців сьомого, дев'ятого пункту 1 Постанови № 637 у редакції до внесення змін Постановою 689, абзаців першого, другого пункту 7, пунктів 9¹, 13 Порядку призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, пунктів 2–6, абзацу першого пункту 7, підпункту 2 пункту 12 Порядку здійснення контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання/перебування, затверджених Постановою № 365 у редакції до внесення змін Постановою № 689.

Постановою № 689 у новій редакції викладено пункт 1 Постанови № 637, а також пункт 2 Порядку здійснення контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання/перебування, затвердженого Постановою № 365. Тобто автори клопотання просять Конституційний Суд України перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) положення першого речення абзацу шостого, абзаців сьомого, дев'ятого пункту 1 Постанови № 637 у редакції до внесення змін Постановою 689, пункту 2 Порядку здійснення контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання/перебування, затвердженого Постановою № 365 у редакції до внесення змін Постановою № 689, які втратили чинність та більше не застосовуються.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ втрата чинності актом (його окремими положеннями), щодо якого порушено питання відповідності Конституції України, крім випадків, передбачених частиною другою статті 8 цього закону, є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі (пункт 5 статті 62).

Відповідно до частини третьої статті 51 Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційному поданні щодо

конституційності акта (його окремих положень) зазначаються акт (його конкретні положення), що належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити акт (його окремі положення), а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності акта (його окремих положень).

Кабінет Міністрів України вживає заходів щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина, забезпечує проведення політики у сфері соціального захисту (пункти 2, 3 статті 116 Конституції України). У конституційному поданні не обґрунтовано порушення принципу рівності Кабінетом Міністрів України, який, здійснюючи політику у сфері соціального захисту, передбачив додаткові контрольні механізми щодо внутрішньо переміщених осіб в умовах збройної агресії Російської Федерації і тимчасової окупації частини території України.

Аналіз конституційного подання дає підстави для висновку, що автори клопотання не навели обґрунтування тверджень щодо неконституційності положень першого речення абзацу шостого, абзаців сьомого, дев'ятого пункту 1 Постанови № 637 у редакції до внесення змін Постановою 689, абзаців першого, другого пункту 7, пунктів 9¹, 13 Порядку призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, пунктів 2–6, абзацу першого пункту 7, підпункту 2 пункту 12 Порядку здійснення контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання/перебування, затверджених Постановою № 365 у редакції до внесення змін Постановою № 689, обмежившись цитуванням окремих положень Конституції України, законів України, юридичних позицій Конституційного Суду України та міжнародних актів про права людини, а також висловленням своїх припущень щодо їх неконституційності. Конституційний Суд України неодноразово зазначав, що припущення не можуть вважатися аргументами на підтвердження неконституційності правових актів чи їх окремих положень

(ухвали від 13 квітня 2004 року № 32-у/2004, від 30 червня 2011 року № 21-у/2011, від 2 вересня 2015 № 34-у/2015).

Таким чином, конституційне подання не відповідає вимогам Закону України „Про Конституційний Суд України“, тому є підстави для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 3 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим цим законом.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 8, 32, 35, 51, 52, 61, 62, 66, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“ та відповідно до § 45, § 52 Регламенту Конституційного Суду України Велика палата Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень першого речення абзацу шостого, абзаців сьомого, дев'ятого пункту 1 Постанови Кабінету Міністрів України „Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам“ від 5 листопада 2014 року № 637 у редакції до внесення змін Постановою Кабінету Міністрів України „Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України“ від 13 вересня 2017 року № 689, абзаців першого, другого пункту 7, пунктів 9¹, 13 Порядку призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, пунктів 2–6, абзацу першого пункту 7, підпункту 2 пункту 12 Порядку здійснення контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання/перебування,

затверджених Постановою Кабінету Міністрів України „Деякі питання здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам“ від 8 червня 2016 року № 365 у редакції до внесення змін Постановою Кабінету Міністрів України „Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України“ від 13 вересня 2017 року № 689, на підставі пунктів 3, 5 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим цим законом; втрата чинності актом (його окремими положеннями), щодо якого порушено питання відповідності Конституції України, крім випадків, передбачених частиною другою статті 8 цього закону.

2. Ухвала Великої палати Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ